

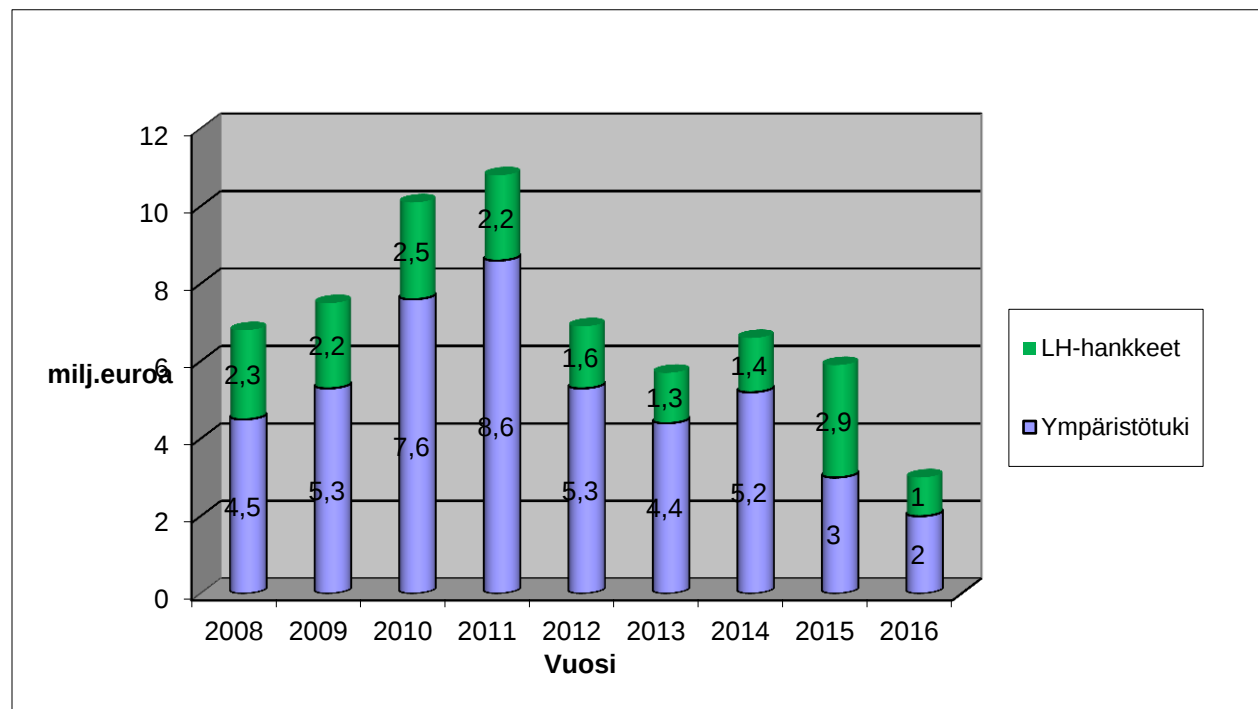
Muistio, ympäristövaliokunnan kuuleminen 8.10.2015

Maa- ja metsätalousministeriö, luonnonvaraosasto, Marja Kokkonen

Metsäluonnon hoidon edistäminen (30.40.45) – Määräraha METSO-ohjelman toteutukseen

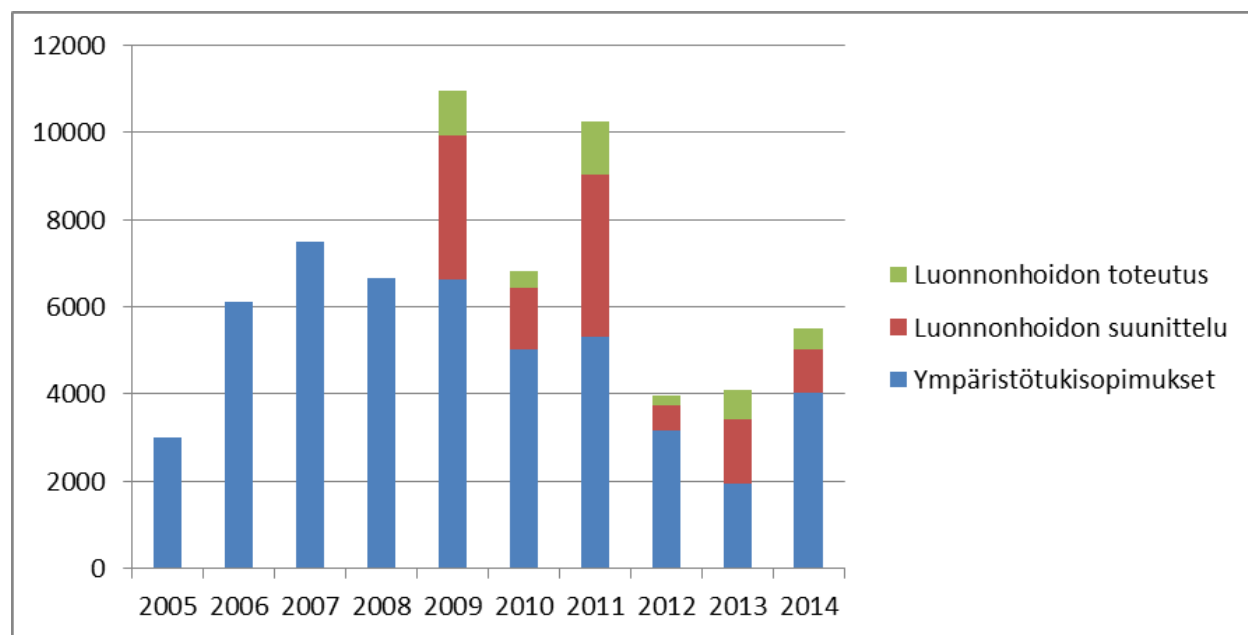
METSO-ohjelman toteutus 2008-2014

METSO on Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma, jolla pyritään pysäyttämään metsäluonnon köyhtyminen vuoteen 2025 mennessä. Ohjelmaa toteutetaan metsänomistajien omista lähtökohdista käsin vapaaehtoisuuteen perustuen. Ohjelmassa edistetään talousmetsien luonnonhoitoa ja tehdään pysyviä ja määräaikaista suojelusopimuksia metsänomistajien tarjoamille kohteille. Tällä hetkellä voimassa olevasta ohjelmasta päätettiin 5.6.2014 (Valtioneuvoston periaatepäätös Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman jatkamisesta 2014–2025). Periaatepäätösten mukaan *maa- ja metsätalousministeriön rahoittamalla ympäristötuella, ja luonnonhoitohankkeilla turvataan monimuotoisuutta yksityismetsissä 82 000 hehtaarilla vuoteen 2025 mennessä.*

METSO-luonnonhoidon määrärahat vähenivät vuoden 2011 tasosta vuoteen 2015 45 %. Edelleen vuoden 2016 TAE:ssä määrärahan on tarkoitus pienetä vuoden 2015 tasosta 50 % eli 3 milj. €. Kehyskaudella 2016-2019 määräraha olisi 3 milj. €.

METSO-kaudella on toteutettu ympäristötukisopimuksia 32 656 hehtaaria, luonnonhoidon suunnittelua 11 485 hehtaaria ja luonnonhoitotöitä 3 952 hehtaaria. Vuoden 2014 loppuun mennessä 82 000 hehtaarin tavoitteesta (ilman luonnonhoidon suunnittelupinta-alaa) oli saavutettu noin 37 000 ha.

Vuoden 2012 alusta Suomen metsäkeskuksessa siirryttiin organisaatiouudistuksen yhteydessä uuteen metsäluonnon hoitohankkeiden toteutusmalliin. Siinä metsäkeskus hankehakujen kautta tarjoaa luonnonhoitohankkeita eri toimijoiden toteutettavaksi. Uudessa toimintatavassa oli jonkin verran käynnistymisvaikeuksia.

Kansallinen metsästrategia 2025

Valtioneuvosto hyväksyi 12.2.2015 Kansallisen metsästrategia 2025:n. Sen yhtenä kolmesta strategisesta päämäärästä on, että *metsät ovat aktiivisessa, taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävässä sekä monipuolisessa käytössä*, mihin liittyen tavoitekokonaisuutena on, että *metsäluonnon monimuotoisuus sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys vahvistuvat*. Yhtenä tavoitekokonaisuuteen liittyvänä tavoitteena on, että *Metsäluonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy vuoteen 2020 mennessä*. METSO-ohjelman toteutuksella ympäristötuen ja luonnonhoitohankkeiden osalta mitataan omalta osaltaan sitä, miten tässä tavoitekokonaisuudessa onnistutaan.

Rahoitus 2016

Vuoden 2016 TAE:ssä ehdotetaan, *metsäluonnon hoidon edistäminen* -momentille myönnettäisiin määrärahaa 3 milj. €. Mikäli VNa:ssa kestävän metsätalouden rahoituksesta ympäristötuen tasoa peruskorvauksen osalta hieman heikennetään, niin määräraha riittää runsaan 2000 ha:n pinta-alalla metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ympäristötukisopimuksilla ja metsäluonnon hoitohankkeilla. Ympäristötukeen on tarkoitus käyttää määrarahasta 2 milj. € ja luonnonhoitohankkeisiin 1 milj. €. Mikäli vuonna 2016 kaikki 10-vuotiset sopimukset uusittaisiin sellaisenaan, niin rahoitustarve pelkästään ympäristötukisopimuksiin olisi 4,2 milj. €.

Suomen metsäkeskus on valmistellut määrärahatason alenemisen takia ohjeistuksen tarkistamista koskien 1) ympäristötukikohteiden valintakriteerejä ja 2) luonnonhoitohankkeiden priorisointia.

Ympäristötukikohteiden valintakriteerejä tiukennetaan mm. seuraavasti:

- Suomen metsäkeskus tehostaa ja yhtenäistää toimintaa kriteerien soveltamisessa
- Ensisijassa ovat metsälain 10 §:n kohteet
- Ei tehdä pinta-alaltaan yli 4 ha:n suuruisia sopimuksia METSO –kohteilla (runsaslaho-puustoiset kangasmetsät ja metsäiset kalliot). Suuret kohteet välitetään ELYlle.
- Rahoitetaan ensisijaisesti METSO I-kriteerin mukaisia kohteita.
- Vähäpuustoisia kohteita ei pääsääntöisesti rahoiteta. Koskee myös metsälakikohteita.

Luonnonhoitohankkeiden priorisointi:

- Otetaan huomioon Kansallisen metsästrategian, METSON ja sekä hallitusohjelman tavoitteet
- Hanketyyppien priorisointi- mihin järjestykseen laitetaan esim. vesiensuojeluhankkeet – elinympäristöjen hoito – maisemahankkeet jne.
- Hankealueiden priorisointi- hankkeiden kohdealueet maakunnallisesti, tehdään osana AMO –työtä luonnonhoidon toteutusohjelmissa
- Hankkeiden liittymät mm. EU –hankkeisiin; PaahdeLIFE, FRESHABIT –LIFE jne. otettava huomioon
- Alueellinen hankereservi otetaan huomioon eli jos alueella on jo paljon rahoitettuja hankkeita, sinne voidaan käynnistää uusia vain rajallinen määrä